

Szerkesztőségi iroda:

Nagybeeskerek.

Zápolya-utca 1-ső szám.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előzetesek és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Nagybeeskerek, 1909.

XXXVIII. évfolyam 84. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre	—	—	—	24 kor.
Félévre	—	—	—	12 .
Negyedévre	—	—	—	6 .
Egy órára	—	—	—	2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —				

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével mindennap délután 5 órakor.

Szerda, április 14.

A döntés előtt.

— Politikai munkatársunktól. —

Budapest, április 13.

A husvétii ünnepek elmúltával megindult ismét a pár napig szünetelő politikai küzdelem, amely a legrövidebb időn belül tiszta helyzetet kell, hogy teremtsen a zavarosnak induló közéletben.

A válság lefolyásának útja s iránya különöségeiben három dátummal jelezhető: az első a mai nap, amikor Wekerle Sándor miniszterelnök, Darányi Ignác főlmivelésügyi miniszterrel és Kossuth Ferenc képviselővel Sztérenyi József államtitkárral Bécsben részt vesz a közös miniszteri értekezletben, amelynek az a főadata, hogy a román és a szerb kereskedelmi szerződéseket tárgyalja. Csak természet-s, hogy a magyar politikai élet jövője nem maradhat említetlenül, amit jelezhet az a tény is, hogy Wekerle két napig marad Bécsben.

A második dátum e hó 18-ika, a mikor, a miniszterelnökön kívül Bécsbe utaznak Kossuth Ferenc és Apponyi Albert gróf, valamint Sztérenyi államtitkár s a mikor végleg dűlőre jut a banktárgyalás s Kossuth és Apponyi ennek kapcsán esetleg azonnal kihallgatáson jelennek meg a királynál, hogy a bankkérdésben neki előterjesztést tegyenek.

Nincs kizárva azonban, hogy e kihallgatást megelőzően a miniszterek visszatérnek Budapestre s bejelentik vagy a hó 26-án egybeülő, vagy az előbb egybe-hívandó képviselőháznak, hogy a kormány a kartellbankra vonatkozó tárgyalások eredménytelensége folytán lemond.

Ez a három stádium az, amelyet előre lehet látni. A helyzetre vonatkozó egyéb jóslatok, amiben a lapok husvétii számai bővelkednek, egyszerű találgatás, valószínűségi számítás, amelyet azonban az események halomra dönthetnek.

Éppen így találgatás a kombináció is, amiről a politikai és a politikához közel álló egyéb körökben szó esik, hogy a válságnak a körülbelül megállapított terminusoktól eltérő idő előtti kitörése is várható. A képviselőház elnöke kapott fölhatalmazása alapján e hó 15-re, csütörtök délelőtt tizenegy órára ülésre hívta össze a képviselőházat, amelyen a főrendiházban időközben elfogadott törvényjavaslatokat fogják tárgyalni.

Az említett körök nem tartják kizártnak, hogy ezen az ülésen esetleg szóba kerülnek a megoldandó válság nagy kérdései is. Alapítják ezt a hitüket arra a hatásra, amelyet az ünnepek alkalmából megjelent nevezetesen politikai nyilatkozatok mindenfelé keltettek.

A föltevés nem valószínű, mert éppen a nyilatkozatok hatása abban nyilvánul meg, hogy mindenki érzi ama nagy felelősség súlyát, amely a válságos kérdések időelőtti fölvetésével jár. Hisz minden politikai tényezőnek az a főadata és az a törekvése is, hogy a magyar politikai élet konszolidációja érdekében mennél több és megnyugtatóbb eredményt érjen el s a pártoknak, a parlamentnek s a kormánynak válságát lehetőleg simán, mennél kevesebb rázkódással és mennél gyorsabban intézze el. Minden elébevágás csak ártalmára lehetne a helyzet nyugodt megoldásának.

Kossuth Ferenc és a vidéki városok. A rendezett tanácsú városok polgármestereinek küldöttsége Ugró Gyula polgármester vezetésével tisztelegte tegnap Kossuth Ferenc kereskedelmiügyi miniszternek, hogy az egyesület közszónetét fejezzék ki a miniszternek, hogy a vasúti jegykedvezményt a városi tisztviselőkre is kiterjesztette. Kossuth Ferenc miniszter beszédében kijelentette, hogy amíg ő a szakminiszterium hatáskörébe tartozó előnyöket megadhatta, egy régi óhaját teljesítette, amelynek megvalósítása elé sok nehézség gúrdult. Örül, hogy

most végre sikerült a nehézségeket legyőznie. Ő a városok iránt a legnagyobb jóindulattal viselkedik, mert a városok a magyarosodás gócpontjai és mivel a városok fejlődése főként a tisztviselői kar működésétől függ, ennek következtében a magyar állam életét mozdítja elő az a kormány, amely a városi tisztviselőket támogatja, mert kétségtelen, hogy az élet gondjai által nem terheit tisztviselői kar nagyobb odaadással és eredménytel működhetik. Végül hangoztatta, hogy ez a jóindulat a kormányban is a legnagyobb mértékben megvan.

A torontáli jegyző-egylet közgyűlése.

— Április 14.

A torontálvármegyei községi és körjegyzők egyesülete f. évi május hó 9-én d. e. 11 órakor tartja rendes évi közgyűlést a vármegyei ház dísztermében. A közgyűlést d. e. 9 órakor választmányi ülés előzi meg.

A közgyűlés tárgysorozata a következő:

1. Elnöki jelentés az egylet múlt évi működéséről.
2. Az 1908. évi egyleti számadás megvizsgálása.
3. Az 1910. évi költségvetés megállapítása.
4. A 3000 koronás stipendiumi alap kamatainak a választmány által leendő kiutalványozása.
5. Az országos jegyzői árvaház és segítő-egyesület alapjának gyarapítását célzó felhívás.
6. Nehai Juhos Ferenc síremlékére gyűjtés.
7. A központi egylet 1908. június 29-iki közgyűlésének jegyzőkönyve.
8. A D. M. K. E. szegedi nevelő-intézetének létesítéséhez megszavazott 6000 korona hozzájárulás tárgyában teendő intézkedés.
9. Az országos központi egylet rendes évi közgyűlésének jegyzőkönyve.
10. Abaujvármegyei jegyző-egylet indítványa a jegyzők politikai szereplése ügyében.
11. Turóc vármegye indítványa a jegyzői nyugdíjgyűnek országos rendezése tárgyában.
12. Az „Uj Politika” című napilap alapítása és pártolása.
13. A besztercebányai gyufagyár ajánlása.
14. Budapesten tartandó országos központi egyleti közgyűlésre 3 küldöttségi tag választása.
15. Zappe Péter vizesdai jegyző felolvasása községi takarékpénztárak létesítéséről.

A „TORONTÁL” tárcája.

Hösi önfeláldozás.

Leroux gyári munkást elütötte a villamos kocsi. Erős zúzódásokat szenvedett. Mikor haza vitték és ágyba fektették, szegény felesége kétségbeesetten jajgatott fölötte. Mi lesz most belőlük, ha nyomorék talál maradni. Szive keserűséggel télt meg a sors igazságtalansága ellen.

— Ha már ilyen szerencsétlenség érte, miért nem érte benn a gyárban! — mondogatta. — Akkor legalább megkaptuk volna az életbiztosítási összeget utána s megélnék valahogy a gyermekekkel, míg így el fogunk mindnyájan pusztulni!

Leroux hallotta a kétségbeesett szavakat, de nem volt ereje beszélni. A fogai vacogtak, egész testében reszketett. Lehunyta a szemét és hosszasan elgondolkozott magában nagy fájdalmi között is. Végre azt hitte, hogy megtalálta az egyetlen módot, melylyel a családját megmentheti, ha már neki pusztulnia kell is. Fel fogja magát áldozni az övéért.

Feltekintett s így szólt Landellehez, a testi-lelki jó barátjához, ki az ágya mellett ült: — Mondd csak Landelle, az az orvos, aki az imént megvizsgált, nem gyári orvosunk volt? — Nem, — felelte Landelle.

— És igaz-e, hogy az orvosoknak nem szabad semmit elmondani a betegeikről, semmit egyáltalában?

Igy értelmezte a hivatalos titkot. Landelle és a beteg felesége ép oly keveset tudtak erről, mint ő, de hallottak róla beszélni; megerősítettek tehát.

— Ugy hát, mondta Leroux a pajtásának, menj el az orvoshoz, aki itt volt és kérdd meg, ne szóljon senkinek semmit; mondja azt, hogy nem látott, nem tud semmit sem!

— De hát ugyan mit akarsz? — kérdezte Landelle anélkül, hogy értené a dolgot.

— Ne kérdezz semmit. Tedd, amit mondtam. És aztán holnap jöjj el hozzám fél órával előbb, mintsem a gyárba mennél.

— De hát mit akarsz? — ismételte Landelle. — Miért jöjnek hozzád?

— Hogy segíts a feleségemnek engem felöltöztetni s elvigy magaddal a gyárba.

Azt hitték, hogy nagy lázában félrebeszél. Miután ugyanis belehalt belső sérüléseibe, mi haszna megy még egyszer a gyárba?

Leroux azonban ismételte: — Nem vagyok én bolond! tudom, mit akarok. Esküdjél meg, hogy eljössz értem!

— Esküszöm! — mondotta Landelle.

És másnap reggel csakugyan beállított ígéretéhez képest, mert szerette a barátját.

— Az éjjel megint vérömlése volt, — mond a felesége, — de aztán megkönnyebbült utána. De nini, látom, hogy felkel; valószínű, hogy jobban érzi magát. Az orvos talán tévedett.

— Az meglehet, — erősítette Landelle; — sokszor elő szokott fordulni.

De megváltozott a nézete, amint Leroux megpillantotta. Oh, a szegény ember! Hogyan változhat el egy éjszaka ennyire egy ember! Egészen megöregedett, összeesett; künn meleg nyár volt és ő reszketett! Mind a mellett erősen tartotta magát. A neje fölöltöztette s meleg kávét hozott neki. Belekóstolt és a fejét ráta.

— Nem lehet, — mondta, — nem megy le a torkomon. Bor kell nekem, egy pohár bor!

Éppen volt otthon egy üveggel. A felesége előhozta és Leroux nagy erőlködéssel két pohárral megivott belőle.

— Nos, hogy nézek ki? — kérdezte.

A felesége és a barátja ránéztek és nem merték a kérdésre felelni.

Elővett egy kis kézi tükröt, amelyben borotválkozni szokott. Majd felkelt és megpróbálta, tud-e járni s a fogait csikorgatva ő adta meg kérdésére a feleletet:

— Hogy nézek ki? Mint aki megy deszkát árulni. Ez az. Így nem fog menni; valami csel-fogást kell kigondolni.

Ekkor, mintegy hirtelen sugalomra, még egyszer bort öntött a pohárba s annak a vörös levél bedörzsölte az arcát. Ebben a pillanatban hosszu éles füttyentés hallatszott a fonógyárból.

— Menjünk, induljunk! — mondta Leroux. — De hát még be sem kötöztem a sebeidet! — intette a felesége.

— Bekötözni! — szölt Leroux kinos nevetéssel; — nem bekötözés kell nekem.

És Landelle anélkül, hogy tudná miért, majdnem zokogásban tört ki. Nem tudta, mit akar barátja, de mindamellet szépnek, nagyszerűnek találta az elhatározását.

— Édes öregem, édes jó öregem! — mondta és gyengéden átölelte a nyakát. A másik azonban olyan gyöngye volt, hogy roskadozni kezdett ez érintés alatt.

— Ne ugy, — szölt. — Add a karodat, támogass!

Együtt mentek le a lépcsőn. Leroux egyik kezével a karfára nehezedett.

— Jobban érzöd magadat? — kérdezte Landelle. Múlik a bajod?

— Nem, — felelte Leroux nyugodtan, — nem múlik biz az. Oda vagyok, hallod, végem van. De hát voltál az orvosnál?

— Igen, — intett Landelle a fejével.

— És nem fog semmit szólni, bizonyos vagy benne?

— Egészen bizonyos.

— Nos, esküdjél meg te is, hogy nem szólsz semmit, soha semmit egy léleknek sem, bármilyen történéj is. Esküszöl?

16. Pestvármegyei községi és körjegyzők egyesületének indítványa járási egyesületek létesítése helykép, hogy ezeknek kiküldöttjeik a központi gyűléseken szavazati joggal birjanak.

17. Nyugdíjszabályzatunk módosítását célzó tervezetnek haladásáról szóló értesítés.

18. Esetleg kellő időben beadott indítványok tárgyalása.

HIREK.

Tájékoztató.

A fürdő (telefon 118. sz.) minden nap reggeli 6 órától kezdve az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 3/4 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5-től 7 óráig urak részére is Vidéki hölgyek részére minden nap délelőtt 10-ig. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad.

A Torontói vármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva van mindennap d. u. 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10-ig.

A kultur-egyesület nagybecskereki munkásgimnáziuma április havi előadásainak sorrendje a következő: Április 14. 8-9-ig Elektrotechnika, 9-10-ig Egészségtan. Április 16. 8-9-ig Egészségtan, 9-10-ig Elektrotechnika. Április 21. 8-9-ig Egészségtan, 9-10-ig Gazdasági vegytan. Április 23. 8-9-ig Történelem, 9-10-ig Gazdasági vegytan. Április 28. 8-9-ig Elektrotechnika, 9-10-ig Egészségtan.

Április 18. A kultúregyesület közgyűlése.
Április 19. Közigazgatási bizottság gyűlése.
Április 24. A játékosok közgyűlése.
Május 6. Megyei áll. választmány ülése.
Május 9. Torontói jegyzőegyesület közgyűlése.
Május 9. Számonkérő tiszt. szék.
Május 10. Tavaszi rendes megyei közgyűlés.

— **Április 11.** A 48-as törvények szentesítésének évfordulója, április 11-ike az ide a husvétii ünnepekkel összeesett s ezért a különböző intézetekben mos. husvét után ünneplik meg az évfordulót. Így tegnap az elemi iskolákban ünnepeltek, ma pedig a főgimnáziumban, ahol dr. Czirbusz Géza tanár méltatta szép beszédben április 11-nek jelentőségét, azonkívül az intézet énekkara a Himnuszt és a Szózatot énekelte. Holnap a felső kereskedelmi és a polgári iskolában, valamint a zárdában ülik meg április 11-dikét, mely alkalommal a róm. kath. plébánia-templomban délelőtt 9 órakor ünnepi mise lesz, melyet Magyary Pál plébános, pápai kamarás végez.

— **Tanácsülés.** Nagybecskerek város tanácsa ma délelőtt 11 órakor dr. Perisics Zoltán polgármester elnökségével ülést tartott, amelyen kisebb jelentőségű folyó ügyeket tárgyaltak.

— **A szabad iskolából.** A kultúregyesület nagybecskereki munkásgimnáziumában a husvétii szünet után ma este lesz az első előadás. Ma 8-9-ig Szenes Adolf tanár elektrotechnikai, 9-10-ig pedig dr. Fialowski Béla egészségügyi tanár egészségügyi előadásait folytatja.

— **Gyermeknap Bókán.** Mint lapunknak Bókáról írják, ott az előjáróság kezdeményezé-

sére sikerült gyermeknapot rendeztek az Országos Gyermekvédő-Liga javára. A gyermeknap igen szép eredménnyel járt, amennyiben 140 korona gyűlt össze és pedig Bruckner Ignácné és Margit gyűjtéséből 85 korona, özv. Rankovics Gyuláné gyűjtéséből 33 kor. 70 fillér és özv. Tapanicza Amália gyűjtéséből 21 kor. 30 fillér.

— **Koszorúmegváltás.** Kovács J. M. ur elhunytá alkalmával Kovács Gedeon ur (Temesvár) egyetünk céljaira koszorúmegváltás címén 20 koronát adományozni méltóztatott, mely nemes adományért hálás köszönetet mond az izz. nőegylet elnöksége.

— **Sorozások Nagybecskereken.** A tegnap megkezdett sorozásokat ma reggel folytatták s a mai napon a harmadik korosztályba tartozó állításkötelesek kerültek sor alá. A mai sorozáson megjelent 55 állításköteles közül összesen csak tizet találtak a fegyverszolgálatra alkalmasnak, míg a többieket visszautasították. Nem jelentkezett 24 katonaköteles, akik legnagyobb részét kivándoroltak. Ezzel azután az idei sorozást befejezték.

— **Tűz a hajón.** Pancsovai jelentés szerint a „Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság” „Tisza Kalmán” nevű hajóján a napokban lefelé menet tűz keletkezett. A tüzet csakhamar eloltották, azonban egyik kabinban Stepanovics Radván 35 éves hajósfűtő, aki nem tudott idejekorán a kabinból kiszabadulni, bennégett.

— **Óriási szerencse Gaedickenél.** A mai húzással a legnagyobb, 400.000 koronás főnyeremény a 66614. számú 1/2 beosztású sorsjegyre esett, a szerencse által oly kiválóan kedvelt Gaedicke A. collecturájában Kossuth Lajos-utca 11. Ez immár a bankhoz ötödik 400.000 koronás főnyereménye, mely vevőinek kifizetésre kerül.

— **Baleset a vasuton.** Mint Nagykikindáról írják, az ottani vasúti állomáson Csudánov Mára napszámot egy cséplőgépnél a vasúti kocsiról történt leemelésé közben súlyos baleset érte. Csudánov jobb lába ugyanis a mozgásban lévő cséplőgép kerekére alá került, mely azt teljesen összezúzta. A szerencsétlenül járt embert kórházba szállították.

— **A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller** igazi népszerű házi-szerré lett, mely számos családban már sok év óta mindig készletben van. Hátfájás, csípőfájdalom, fejfájás, köszvény, csuszál stb.-nél a Linimenttel való bedörzsölések minden fájdalomcsillapító hatást idéztek elő; sőt járványkórnál, minő: a korela és hányóhasfolyás, az altestnek Linimenttel való bedörzsölése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kitűnő házi-szerré jó eredménnyel alkalmaztatott bedörzsölésekkel az influenza ellen is és üvegekben: a 80 fill., 1 kor. 40 fill. és 2 kor. a legtöbb gyógyszerárban kapható; de bevásárlás alkalmával tessék határozottan: Richter-féle Horgony-Linimentet (Horgony-Pain-Expeller) kérni, valamint a „Horgony”-védjegyre és Richter cégjegyzésre figyelni és csak eredeti üveget elfogadni. 2-4.2

Landelle gyanítani kezdte a barátja szándékát s elgondolta magában, hogy talán legjobb is lesz úgy. A két fűtő közölökben időről-időre szót hoztak és Leroux úgy tett, mintha értené. Egy olajos ronggyal töltötte a gép egyes részeit, mint rendesen szokta. Mikor lenn készen volt, felkapaszkodott a gépre, hogy a felső részeket is sorra törölgesse. A csillogó acél ramács siklott előre-hatra nyíltében. Leroux lehajolt.

— Vigyázz magadra, öregem! kiáltott rá Landelle. Teringettét, megörültél!

Kiütására a fűtők felemelték a fejüket s látták, hogy a ramács feje gyomron vágta Leroux-t, ki végig vágódott a földön. Landelle rögtön ott termett és melléje térdelt.

— Rendben van! mondta Leroux elhaló hangon. Most már nem kivan az utcán, de itt a gyárban ért a szerencsétlenség. Te is, a fűtők is tanuk vagytok rá!

Szegény fájdalmas arca majdnem felderült, sőt diadalmasnak látszott. Meg volt végre a joga a biztosítási összeghez, nem a maga, de a neje, a gyermekei számára. Nyugodtan halhat meg. Rendben van minden!

Az egyik gyáros oda sietett. Landelle nem is engedte őt szohoz jutni.

— Nem volt mellvéd a gépen a ramács felől, mondta neki.

A gyáros megértette. Ennek az óvintézkedésnek az elmulasztása a tulajdonos részéről fedezte a munkás megmondolatlanságát. Fizetni kell!

Leroux hallotta ezt. Hordágyat rögtönöztek neki. Megszorította a Landelle kezét.

— Látod, hogy mégis megkaparítottam a biztosítást, mondta neki.

S két nap múlva meghalt.

Pierre Millo.

— **Rejtélyes halál.** Titokzatos haláleset tartja izgalomban Kétfel temesmegyei község lakosságát. Mangold József hatvan éves elmebeteg öregember, ki ezenfelül még gutaütött s így jómagával tehetetlen, vasárnap reggel a feleségével együtt reggelizett. Állítólag pálinkát kért az asszonyától és midőn felesége azt megtagadta tőle, szíven szurta az asszonyt, ki néhány perc múlva meghalt. A kihallgatás alkalmával Mangold beismerte, hogy reggelizés közben összeesett a feleségével, de nem bántalmazta, hanem az asszony kenyeret vágott és izgatottságában elcsuszva, beleesett az élesre fent hatalmas konyhakésbe, mely halálra sebezte. A nyomorék hitvesgyilkost a temesvári kórház megfigyelő osztályába szállították, míg a gyilkosság ügyében a vizsgálatot folytatják.

A természet óriási szolgálatokat tesz az emberiségnek, amennyiben sok betegség ellen szolgáltatja a segítőszereket. Egyike a tenger által nyújtott legjobb szerekek a csukamájolaj, melynek hátránya azonban az, hogy nagyon visszatetsző íze van. A „Scott-féle Emulsió” formájában azonban a csukamájolaj is jó ízű és könnyen emészthető, akár csak a tejfele; a csukamájolaj összes gyógyerejű tulajdonságai a „Scott-féle Emulsió”-ban nemesak hogy megvannak, hanem még sokkal hatásosabbak is. Egy házban sem szabad hiányoznia a „Scott-féle Emulsió”-nak. Kapható a gyógyszerárakban. (e)

— **Véres husvét.** Adameszku Sándor és Czenke Péter kistopolovecki parasztlégények régi haragosok voltak. Tegnapelőtt este táncmulatság volt a nagykorcsmában és itt találkozott a két ellenfél. Adameszku belekötött a nála jóval gyengébb Czenkébe, aki természetesen nem hagyta magát. Ebből dulakodás támadt. Adameszku felkapott egy súlyos karót és azzal úgy fejbeütötte ellenfelét, hogy az eszméletlenül rogyott össze. A hatalmas ütés kettérepesztette a legény koponyacsontját, aki két órai kínos vergődés után meghalt. A gyilkos legényt letartóztatták.

— **Tartós gyógyszer.** Fájdalmas csuszál, a időre-, testrészek és a forgó köszvényes bántalmaknál a „Moll-féle sóborszesz”-szel való bedörzsölés sikerrel használatik. Egy üveg ára 1-90 kor. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész cs. és kir. udvari szállító által Bécs, I., Tuchlauben 9. Vidéki gyógyszerárakban és anyagkereskedésekben határozottan Moll-féle készítmény kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával. (e)

— **Vesztett kutya garázdálkodása.** Mint Pancsováról jelentik, ott a napokban egy vestett kutya négy pancsovai és két vidéki embert s három kutyát harapott meg. A vestett kutyát reggeltől délután 3 óráig üldözték a rendőrök s a Rakóczi uton csak ekkor tudták agyonverni. A megmart embereket a Pasteur-intézetbe szállították fel.

Színház, irodalom.

Heti műsor

Szerdán: Szerelmeskedés. Színmű. (Ujdonság.)

Csütörtökön: Varázskeringő. Operette.

Pénteken: Trapeziumi hercegnő.

Szombaton: Izrael. Színmű. (Ujdonság.)

Vasárnap délután: Varázskeringő. Operette.

Vasárnap este: Szerencse malac. Operette. (Ujdonság.)

Hétfőn: A bűnös. Dráma. (Ujdonság.)

* **Boccaccio.** Tegnap este Suppée örökszép operettje, a Boccaccio került színre s a közönségnek alkalma volt ismét egy kiváló zenei előadást élvezni. A zenekar, a kar s az egész előadó személyzet nagy hatással érvényesítette a darab zenei szépségeit s a közönség egész este meleg elismeréssel kísérte az előadást. A cim-zerepben Kaposi Józsa remek énekét élvezhettük, míg Fiametta szerepében Peterdi Etelka aratott sikert. Igen jó volt Csánádi Irma is, továbbá Remete Géza, Haraszti Vilma, Solymosi Sándor és Kabos Gyula, bár az utóbbi tulzoltan hajsolja a karzati hatást. Közönség nem sok volt.

* **Szerelmeskedés.** Ma este Schnitzler sokat emlegetett darabját, a nálunk meglehetősen rosszul Szerelmeskedésnek fordított „Liebelei”-t mutatja be a színtársulat. A darab, amely a legújabb német romantikus iskolának egyik érdekes munkija, a legjobb szereposztásban kerül színre.

Kiváló táplálószer egészség és győge, a fejlődésben visszamaradt bármilyen koru gyermekeknek. Elmozdítja a csont és az izom képződését, s úgy elhárítja és megszünteti a hasmenést, béihurutot és hányáskezést, mint semmi más szer.

109-31

TÁVIRATOK

A politikai helyzet.

A miniszterelnök Bécsben.

Budapest, április 14. (A „Torontál” ered. távirata.) Wekerle Sándor miniszterelnök, titkárja és Sztéryny József államtitkár kíséretében ma reggel Bécsbe utazott, hogy részt vegyen a délután tartandó közös miniszteri tanácskozáson, amely a Romániával kötendő kereskedelmi szerződéssel fog foglalkozni. A miniszterelnök bécsi tartózkodását felhasználja arra is, hogy a bankügyben Bienert báró osztrák miniszterelnökkel és Bilinszky osztrák pénzügyminiszterrel tárgyaljon. A miniszterelnök holnap délelőtt kihallgatásra is megy s délután 5 órakor visszautazik Budapestre.

Közös minisztertanács.

Budapest, április 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: A külügyminiszteriumban ma délután közös miniszteri értekezlet lesz, amely kizárólag a Romániával kötendő kereskedelmi szerződésre vonatkozó tárgyalásokkal fog foglalkozni. A Romániával folytatott tárgyalások ugyanis, mint illetékes helyről közlik, már annyira haladtak, hogy csupán néhány kérdés tisztázásáról van szó, mielőtt a kereskedelmi szerződés potegyezménye aláírására kerül a sor. A husvétünnep alatt bizottsági ülések nem lévén, ezt az alkalmat arra használták föl, hogy a magyar és az osztrák kiküldötteket jelentéstétel céljából Budapestre, illetőleg Bécsbe rendelték. A mai közös miniszteri értekezletnek feladata a még fennálló ellentétek kiegyenlítése. A magyar kormány részéről a mai miniszteri értekezleten Wekerle Sándor miniszterelnök, Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter és Sztéryny József kereskedelmügyi államtitkár vesznek részt.

A király Budapesten.

Budapest, április 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, a király a magyar politikai válság lebonyolítására e hó 24-én Budapestre érkezik s itt fogja fogadni kihallgatáson a vezető politikusokat. A kihallgatásra meghívandó politikusok listáját Wekerle Sándor miniszterelnök vasárnap, vagy hétfőn külön audiencián fogja bemutatni a királynak. Mint politikai körökben beszél, a meghívandók listájában benne van Dessewffy Aurél gróf, a főrendiház, Justh Gyula a képviselőház elnöke, továbbá Tisza István gróf volt miniszterelnök és Lukács László volt pénzügyminiszter. Bécsi forrás szerint a király ragaszkodik eddigi álláspontjához s az a véleménye, hogy a paktum nemcsak a koronát, de a koalíciós kormányt is kötelezi s a paktum szerint a kormánynak legelső kötelessége a választói reformot megvalósítani.

A kormány lemondása.

Budapest, április 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) Politikai körökből eredő hírek szerint a kormány lemondása a jövő hét derekán fog megtörténni, amikor a király Budapestre jön, hogy a további fejleményeket itt intézze, illetőleg bevárja.

A banktárgyalások.

Budapest, április 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből jelentik, a banktárgyalások e hó 15-ike körül kezdődnek s e hét végén, szombaton vagy vasárnap kerülnek döntő stádiumba. A döntésre vasárnap Bécsbe utaznak Wekerle Sándor miniszterelnök, Kossuth és Apponyi miniszterek. Az osztrák kormány álláspontja a bankkérdésben ma is az, hogy a kartelbankhoz semmi körülmények között sem járul hozzá. A bankügyben egyébként a vezető politikusok

azon fáradoznak, hogy kompromisszum kötéssék, amely szerint az önálló bank létesítése 1917-ig elhalasztassék, amikor azután egyúttal az önálló vámterület kérdése is napirendre kerülne.

A képviselőház ülése.

Budapest, április 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház holnap délelőtt 11 órakor ülést tart, melyen a főrendiházról érkezett üzeneteket fogja átvenni. Valószínű, hogy a miniszterelnök a holnapi ülésen be fogja terjeszteni a magyar és osztrák-török egyezmény becikelyezéséről s a Törökországnak fizetendő kárpótlásról szóló törvényjavaslatokat.

Forradalom Törökországban.

Budapest, április 14. (A „Torontál” eredeti táv.) A török fővárosban katonai forradalom dúl. A lázadó anatóliai zászlóalj zendülése szélesebb rétegekbe is behatolt s ma az anarkia és a pusztulás képét nyújtja Törökország fővárosa. A zendülők rémes pusztítást visznek véghez, sorra legyilkolják a vezető embereket s százával ölnek meg másokat is.

A törökországi forradalomról a ma érkezett jelentések a következők:

Budapest, április 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) Konstantinápolyból sürgönyzik: A zendülők tegnap megtámadták az igazságügyminisztert és meggyilkolták. Ugyancsak megtámadták a tengerészeti minisztert is, akit súlyosan megsebesítettek, a miniszternek azonban sikerült elmenekülni. A hadügyminisztert a zendülők elfogták.

Budapest, április 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Konstantinápolyból sürgönyzik, a zendülő katonák szörnyű pusztítást visznek véghez. A csöcselékkel egyesülve megtámadják és kifosztják az üzleteket, az ellentállókát leölik s eddig már több száz embert megöltek. Ugyancsak megölték a zendülők az ifjú török bizottságnak két tiszt tagját is.

Budapest, április 14. (A „Torontál” eredeti táv.) Konstantinápolyi jelentés szerint a szultán Tewfik pasát nagyvezérré nevezte ki, a konstantinápolyi hadtest parancsnokát pedig előmozdította állásából, míg Hilmi pasa lemondott.

Egy másik konstantinápolyi távirat szerint tegnap egész délután véres harc folyt Sztambulban, Galatában és Pérában. Forrongásról jönnek hírek a koszovói vilajetből és Izrendből.

A póttartalékosok hazabocsátása.

Budapest, április 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter rendeletet adott ki, amely szerint a szerbiai határszélről hazabocsátott póttartalékosok lakóhelyükig a vasuton szabadon utazhassanak.

Haldokló művész.

Budapest, április 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) Náday Ferenc, a Nemzeti-színház nagy művésze utolsó óráit éli. Az orvosok minden reményt feladtak s azt mondják, hogy a művész aligha éli meg a mai estét.

Határidő-üzet.

Budapest, április 14. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (április)	29.—
Buza (május)	28:46—
Buza (októberre)	23 44—
Zab (áprilisra)	17 50—
Tengeri (májusra)	14:98—

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Bérlet 14. sz. VÁROSI SZÍNHÁZ. 17. előadás.

Nagybecskerek, 1909. évi április hó 14-én:

SZERELMESKEDÉS.

Színmű 3 felvonásban. — Irta: Schnitzler Arthur.

Személyek:

Weinring Hans	—	—	—	—	Halasi Béla
Kristina, a leánya	—	—	—	—	Halasi Mariska
Schlager Mici	—	—	—	—	Haraszi Vilma
Lobheimer Fritz	—	—	—	—	Gózon Béla
Kaiser Theodor	—	—	—	—	Virányi Sándor
Binderné	—	—	—	—	Halasiné Etel
A férj	—	—	—	—	Solyosi Sándor
Lina	—	—	—	—	Markovics Pinke

Holnap, csütörtökön, 1909. évi április 15-én:

VÁRÁZSKERINGŐ.

1435/1909. tkvi szám.

360-1.1

Árverési hirdetmény és feltételek.

Az antalfalvai kir. járásbíróóság, mint tkvi hatóság az 1881. évi LX. t. c. 144. és 146. §-ai alapján a Poroszkay Béla ügyvéd által képviselt Oppova községe végrehajtható javára 173 kor. 50 fill. tőke, ennek 1907. nov. hó 1-től számítandó 5% kamatai, 14 kor. 90 fill. eddigi, ezuttal 18 kor. 45 fill. ben megállapított és a még felmerülő költségek behajtása céljából Nikolics Lyuba oppovai lakos ellen az antalfalvai kir. járásbíróóság területéhez tartozó Oppova községben fekvő és az oppovai 572. f. 1845. sz. tljkvben felvett:

1. 3 dülő 19. hrsz. 1 h. I. o. szántóra 222 kor.
2. 4 dülő 17. hrsz. 1 h. I. o. szántóra 222 kor.
3. 1 dülő 3. hrsz. 1 h. II. o. szántóra 222 kor.
4. 1 dülő 19. hrsz. 2 h. II. o. szántóra 445 kor.
5. hrsz. nélküli 2 h. III. o. szántóra 445 kor.
6. hrsz. nélküli 1238 □-öl szántóra 172 kor.
7. 288 hrsz. 400 □-öl szőlő 162 kor.
8. 291. hrsz. 800 □-öl szőlőre 326 korona.
9. 457. öi. sz. ház és 400 □-öl ház helyre 560 kor. kikiáltási árban az árverést elrendeli.

Az Oppova községhez tartozó nyilvános árverésre határnapul **f. évi május 4-ik (négy) napjának d. e. 9 óráját** tüzi ki.

Az árverési feltételeket, melyek a hivatalos órák alatt a tkvi hatóságnál és Oppova község előjáróságánál megtekinthetők, a következőkben állapítja meg:

1. Az árverés alá kerülő ingatlanok közül a házbéradó alá eső ingatlan az árverési hirdetményben megállapított kikiáltási ár felénél, a többi ingatlan pedig a kikiáltási ár $\frac{2}{3}$ -ánál alacsonyabb áron el nem adható.

2. Az árverezni szándékozók az 1908: XLI. t.-c. 21. §-ának 2-ik bekezdésében felsorolt jogosultak kivételével tartoznak az árverés alá kerülő ingatlanok kikiáltási ár 20%-át, vagyis 44 kor. 40 fill., 44 kor. 40 fill., 44 kor. 40 fill., 89 kor., 89 kor., 34 kor. 40 fill., 32 kor. 40 fill., 60 kor. 20 fill. és 112 kor.-t készpénzben vagy a kormány által ovadékképeseknek nyilvánított és az 1881: LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított értékpapírokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy pedig annak a bíróságnál birói letétbe történt elhelyezéséről kiállított szabályszerű letéti elismervényt átszolgáltatni.

3. Az, aki az árverés alá bocsátott ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígértet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles a kikiáltási ár %-a szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi %-áig azonnal kiegészíteni, ha pedig ennek a kötelezettségének eleget nem tesz, ígérete figyelmen kívül marad és az 1908: XLI. t.-c. 25. §-ának 2-ik bekezdésében foglalt rendelkezésnek megfelelően haladéktalanul folytatandó árverésben részt nem vehet.

Antalfalva, 1909. évi február hó 13.

Varga,
kir. aljárásbíró.

1432/1908. tkvi sz.

361-1.1

Arverési hirdetmény és feltételek.

Az antalfalvai kir. jár. bíróság, mint tkvi hatóság az 1881: LX. t.-c. 144. és 146. §-ai alapján a Poroszkay Béla ügyvéd által képviselt Oppova községe végrehajtató javára 171 kor. 23 fill. tőke, ennek 1908. évi jan. 1-től számítandó 5% kamatai, 14 kor. 90 fill. eddigi, ezuttal 18 kor. 45 fill.-ben megállapított és a még felmerülő költségek behajtása céljából Gavrilov Lázár oppovai lakos ellen az antalfalvai kir. jár. bíróság területéhez tartozó, Oppova községében fekvő és az oppovai 460. sz. tljkvben felvett:

1. 3 d. 162. hrsz. 1 h. I. o. szántónak $\frac{3}{4}$ -ed részére 166 kor.;
2. 1 d. 162. hrsz. 1 h. II. o. szántónak $\frac{3}{4}$ -ed részére 166 kor.;
3. 2 d. 162. hrsz. 1 h. II. o. szántónak $\frac{3}{4}$ -ed részére 166 kor.;
4. 29. hrsz. 1 h. III. o. szántónak $\frac{3}{4}$ -ed részére 166 kor.;
5. 5 d. 162. hrsz. 1⁴⁰⁰ h. I. o. kaszálónak $\frac{3}{4}$ -ed részére 208 kor.;
6. 343. hrsz. 800 □-öl kertnek $\frac{3}{4}$ -ed részére 84 kor.;
7. 360 □-öl házhelynek $\frac{3}{4}$ -ed részére 168 korona kikiáltási árban az árverést elrendeli.

Az Oppova községhez tartozó megmaradt nyilvános árverésre határnapul **f. évi május 3-ik (három) napjának d. e. 10 óráját** tűzi ki.

Az árverési feltételeket, melyek a hivatalos órák alatt a tkvi hatóságnál és Oppova község előljáróságánál megtekinthetők, a következőkben állapítja meg:

1. Az árverés alá kerülő ingatlanok közül a házbéradó alá eső ingatlan az árverési hirdetményben megállapított kikiáltási ár felénél, egyéb ingatlan pedig a kikiáltási ár $\frac{2}{3}$ -ánál alacsonyabb áron el nem adható.
2. Az árverési szándékozók az 1908: XLI. t.-c. 21. §-ának 2. bekezdésében felsorolt jogosultak kivételével tartoznak az árverés alá kerülő ingatlanok kikiáltási árának 20%-át, vagyis 33 kor. 20 fill., 33 kor. 20 fill., 33 kor. 20 fill., 33 kor. 20 fill., 41 kor. 60 fill., 16 kor. 80 fill. és 33 kor. 60 fillért készpénzben, vagy a kormány által ovadékképeseknek nyilvánított és az 1881: LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított értékpapírokban a kiküldött kezeihez letenni, avagy pedig annak a bíróságnál bírói letétben történt elhelyezéséről kiállított szabályszerű letéti elismervényt átszolgáltatni.

3. Az, aki az árverés alá bocsátott ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles a kikiáltási ár %-a szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért, az ugyanannyi %-áig azonnal kiegészíteni, ha pedig ennek a kötelezettségének eleget nem tesz, ígérete figyelmen kívül marad és az 1908: XLI. t.-c. 25. §-ának 2-ik bekezdésében foglalt rendelkezésének megfelelően haladéktalanul folytatandó árverésben részt nem vehet.

Antalfalva, 1909. évi február hó 13.

Varga,
kir. aljárásbíró.

Rózsák

5000 drb elsőrangú fajtisza, magastörzsi rózsát ajánlok olcsó árban,

60 cm.-től 250 cm. magasságban, jól begyökeresedve darabonként 60 fillértől 140 fillérig. Bokorrózsák 50—60 f. darabonként.

Csokrok, élő- és műkoszorúk a legfinomabb kivitelben, pontos és lelkiismeretes kiszolgálással, a legolcsóbb árakban.

Prohászka József,

kereskedelmi műkertész

Zsembolya, (Torontálmegeye.)

333-10.5

2642/909. sz.

Mokrin község előljáróságától.

ÁRVERÉSI HIRDETÉNY.

Mokrin község tulajdonát képező mintegy 500 hold

juh legeltetésre alkalmas legelő

1—200 holdas részletekben fog hasznosítani ez évi legeltetésre nyilvános árverés útján legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett.

Az árverés Mokrin község házában **1909. évi április hó 18-án d. e. 8 órakor** fog megtartatni. Kikiáltási ár holdanként 24 korona.

Mokrin, 1909. évi április hó 10-én.

359-2.2

Előljáróság.

1346/909. szám.

352-3.3

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye bánlakai járásában Zichyfalva székhellyel rendszeresített és üresedésben levő

körállatorvosi állásra

pályázatot hirdetnek, mely körhöz Zichyfalva, Nagygáj, Nagymargita, Istvánvölgy, Györgyháza, Szentjános és Ürményháza községek tartoznak.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1888. évi VII. t.-c. 127. §., illetve az ezen törvény végrehajtása tárgyában kiadott min. rendelet 296. és 297. §-ában előírt képesítést igazoló okmányokkal folszerelt kérvényeiket **folyó évi május hó 15-éig** adják be, mert a később érkezőket figyelembe venni nem fogom.

A körállatorvos javadalmazása 1200 korona fizetés és szabályrendeletileg megállapított látogatási díjak. A körhöz 9 uradalom tartozik s a székhelyen teljesítendő vágatási biztosítási és vásári szakértői teendők után 300—350 korona mellékjövedelem várható.

A választás napját külön rendelkezéssel fogom megállapítani.

Bánlak, 1909. április 8-án.

Dr. Ürményi,
főszolgabíró.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Ernesztháza község előljárósága a róm. katolikus

templom tatarozása

és újból való átfedése iránti munkálatok kiadása céljából **f. évi április 20-án d. e. 10 órakor** tartandó írás- és szóbeli versenyárgyalást hirdet.

A költségvetésileg előirányzott összeg 8585 kor. 51 fill., melynek 5% a bánatpénz gyanánt jelzett napon délelőtt fél 10 óráig készpénzben vagy ovadékképes értékpapírokban a község pénztáránál leteendő.

Felhívom mindazokat, akik pályázni óhajtják, hogy szabályszerűen kiállított és lepecsételt ajánlataikat a kiűzött napnak délelőtt fél 10 órájáig a község előljáróságánál annyiival is inkább nyújtsák be, mert a később érkezettek figyelembe nem vétetnek.

Építkezési költségvetés és feltételek a községi hivatalban betekintheők.

Ernesztháza, 1909. évi április hó 6.

376-3.2

Községi előljáróság.

A nagyszentmiklósi járás főszolgabírájától.

2401/909. közig. szám.

353-3.3

Pályázati hirdetmény.

A nagyszentmiklósi járáshoz tartozó Kiszombor községében rendszeresített 1200 korona fizetés és 240 korona lakbérrel javadalmazott

II-od segédjegyzői állásra

pályázatot hirdetnek.

Felhívom mindazokat, kik kérdéses állást elnyerni kívánják, hogy kellőleg okmányolt kérvényüket folyó évi április hó 25-éig adják hozzám be.

A választást Kiszombor község házában folyó évi **április hó 26-án d. e. 9 órakor** tartom meg.

Nagyszentmiklós, 1909. április 7-én.

Hadfy,
főszolgabíró.

2910/1909. sz.

354-3.3

Hirdetmény.

A pancsovai kir. törvényszék a temesbégavölgyi vízszabályozási társulatnak Vég-szentmihály község érdekeltsége elleni kisajátítási ügyében a kártalanítási eljárást folyamatba tévén, tárgyalási határnapul **1909. évi április hó 22-ik napjának d. e. 9 óráját** Vég-szentmihály község házához tűzte ki és a tárgyalás vezetésére Scholmáschi Adolf törvényszéki bírót rendelte ki. Figyelmeztetnek az érdekeltek, hogy elmaradásuk a kártalanítás felett hozandó érdemleges határozatot nem gátolja, és hogy a távollevők és ismeretlenek részére ügygondnokul dr. Pavlovics Tamás ügyvéd neveztetett ki.

Pancsova, 1909. március hó 31.

Stocker Antal,

Scholmáschi Adolf.

kir. törvényszéki elnök.

2876/1909. szám.

355-3.3

Hirdetmény.

A pancsovai kir. törvényszék a temesbégavölgyi vízszabályozási társulatnak Sándorfalva község érdekeltsége elleni kisajátítási ügyében a kártalanítási eljárást folyamatba tévén, tárgyalási határnapul **1909. év április hó 17-ik napjának d. e. 9 óráját** Sándorfalva község házára tűzte ki és a tárgyalás vezetésére Scholmáschi Adolf törvényszéki bírót rendelte ki. Figyelmeztetnek az érdekeltek, hogy elmaradásuk a kártalanítás felett hozandó érdemleges határozatot nem gátolja, és hogy a távollevők és ismeretlenek részére ügygondnokul dr. Roth Vilmos pancsovai ügyvéd neveztetik ki.

Pancsova, 1909. március 31.

Stocker Antal,

Scholmáschi Adolf.

kir. törvényszéki elnök.

Az Arpád-utcai 637/15. sz.

házban több kisebb és nagyobb

lakás

azonnal kiadó.

Tudakozódní e lap kiadóhivatalában lehet.

14-x.40

Hirdetmény.

Április 20-án délelőtt 10 órakor árverés alá kerül a kir. törvényszék árverési termében a

Magyar-u. 253/7. Sz. Binder-féle ház.

Venni szándékozók figyelmeztetnek, hogy a „Nagyszabonyi földhitelezetnek“ 5.8%-os amortizációs kölcsönéből megfelelő összeg továbbra bekebelezve maradhat.

(363-3.1)